

Nr 51.

Av herr **Thapper**, om pension åt förre vägarbetaren G. S. Johansson.

Jämlikt Kungl. Maj:ts kungörelse den 22 juni 1944 (nr 502) med föreskrifter angående pensionering av vissa f. d. arbetare vid vägväsendet kan pension beviljas dels arbetare i statens tjänst, som före den 1 januari 1944 innehaft anställning hos vägdistrikt och som sedermera vunnit mera stadigvarande arbetaranställning vid vägförvaltning, dels hos vägdistrikt före ovan nämnda dag anställd arbetare, som är född före den 1 januari 1884 samt kvarstått i anställning intill 1943 års utgång eller på grund av arbetsbrist permitterats av vägdistrikt under år 1943 och som sedermera ej vunnit arbetaranställning som nyss sagts. Pension må dock beviljas endast under förutsättning att arbetaren vid anställningens upphörande eller, i fråga om arbetare, som permitterats av vägdistrikt, vid tiden för permitteringen under en tid av sammanlagt minst 15 år, därav minst 12 år före fyllda 60 år, innehaft anställning i statens tjänst eller hos väghållningsdistrikt eller vägdistrikt eller ock hos entreprenör vid vägunderhållet och arbetet utgjort hans huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla.

Härutöver har Kungl. Maj:t, sedan riksdagen i skrivelse den 7 maj 1945 (nr 219) anmält sitt beslut i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående pension till vissa f. d. arbetare vid vägväsendet jämte i ämnet väckta motioner, i skrivelse den 8 juni 1945 till statens pensionsanstalt för kännedom och efter rättelse meddelat förordnande, att pension enligt Kungl. Maj:ts kungörelse av den 22 juni 1944 (nr 502) kan utgå jämväl till sådana f. d. arbetare vid vägväsendet, som ha en sammanlagd anställningstid av minst 15 år, varav mindre än 12 år före fyllda 60 år.

Förutvarande arbetaren hos Örebro läns västra vägdistrikt Gustav Sigfrid Johansson, Ingvaldstorp, har icke under åberopande av ovan nämnd kungörelse kunnat erhålla pension, enär han icke uppfyller i kungörelsen uppställda fordran att hava en sammanlagd anställningstid av minst 15 år.

Av bifogade åldersbetyg framgår att Johansson är född den 4 augusti 1884 och således 61 år gammal. Han har som vägarbetare innehaft anställning hos förutvarande Edsbergs härads väghållningsdistrikt under tiden från och med 1931 till och med år 1936 samt hos förutvarande Örebro läns västra vägdistrikt från och med 1937 till och med år 1943 med en sammanlagd anställningstid av 13 år. Dessutom har han, såsom framgår av bifogade intyg, som *specialarbetare* innehaft anställning vid statens arbetsmarknadskommissionens arbetsplats Åtorpsvägen under en tid av sammanlagt 1 år 4 månader 11 dagar. Hans sammanlagda tid inom vägväsendet utgör således 14 år

4 månader 11 dagar. Under förenämnda anställningar har Johansson gjort sig förtjänt av gott vitsord.

Även om Johansson icke innehåft i gällande pensionsbestämmelser stadgad sammanlagd anställningstid av 15 år bör den korta tiden av mellan 7—8 månader, som fattas i de 15 åren, icke få vara avgörande för att icke tillerkänna honom pension eller understöd. Icke heller bör det skäligen verka hindrande för pensions erhållande att Johansson är född cirka 8 månader efter den 1 januari 1884. Beaktas bör att han under avsevärd tid varit sysselsatt inom vägväsendet, men numera icke på detta arbetsområde kan erhålla sin försörjning. Det är sannolikt att Johansson skulle, därest vägväsendet fortfarande handhåfts av vägdistriktet, kunnat få arbeta ännu några år med i varje fall lättare arbeten. Vägdistriktet tilläto i många fall att en arbetare, som på grund av hög ålder eller av annan orsak hade nedsatt arbetsförmåga, kvarstod i arbete så länge arbetaren ansåg sig kunna utföra något arbete. Efter förstatligandet föreligga endast möjligheter för en sådan arbetare att kvarstå i tjänst hos vägförvaltning därest det endast fattas en kortare tid, innan arbetare uppnår 15 års anställningstid, och arbetarens pensionsfråga genom kvarblivande i arbetet ytterligare någon tid kommer i ett bättre läge. Därest det fattas längre tid innan arbetaren uppnår de 15 åren avskedas sådan arbetare av vägförvaltning såsom skett med Johansson. Det synes därför sannolikt att om vägförstatligandet icke skett hade han genom arbete hos vägstyrelsen ytterligare några år kunnat försörja sig.

Det bör även erinras om att även i sådana fall, där vägdistrikt av vägdistriktets medel skulle velat bereda en gammal eller sjuk vägarbetare pension eller understöd, har Kungl. Maj:ts cirkulärskrivelse till länsstyrelserna år 1942 ävensom senare tillkommen lag om vad iakttagas skall i anledning av statens övertagande av allmänna väghållningen (promulgationslagen) med inskränkning i vägdistriktens rätt att förfoga över sina tillgångar efter den 1 januari 1942 förhindrat vägdistriktet att tillerkänna sina arbetare pension eller understöd, att utgå efter den 1 januari 1944 sedan staten övertagit väghållningen.

De låga arbetsinkomster som Johansson åtnjutit genom vägarbete ha icke medgivit att han därav kunnat spara något för ålderdomen. Med hänsyn till åberopade förhållanden synes därför pension eller understöd i en eller annan form böra kunna beredas honom.

Enligt kungörelsen 1944: 502 uppgår den lägsta pensionen till förutvarande arbetare hos vägdistrikt till 708 kronor om året. Å denna pension utgå ej några rörliga tilläggsförmåner. Med hänsyn härtill och då pension skulle utgå till vägarbetare med en anställningstid av mellan 15 och 20 år, synes pensionen i förevarande fall skäligen böra bestämmas till ett något lägre belopp, förslagsvis 636 kronor per år. Därest riksdagen skulle bifalla Kungl. Maj:ts förslag i proposition nr 5, att pension å 708 kronor till vägarbetare skall

höjas med 60 kronor, torde samma höjning böra ske av den nu ifrågasatta pensionen.

Åberopande det anförda hemställes,

att riksdagen må medgiva, att Johansson må från och med den 1 januari 1946 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 636 kronor, varå tilläggsförmåner ej må utgå.

Stockholm den 17 januari 1946.

Fridolf Thapper.

I motionen åberopade intyg ha överlämnats till vederbörande utskott.
